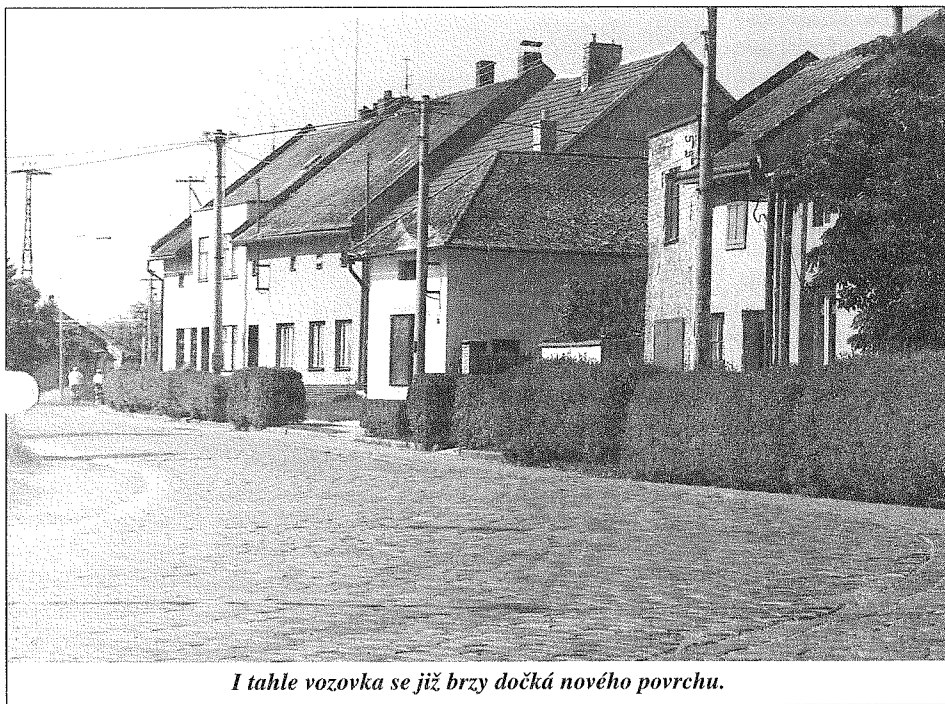

Zpravodaj města Chropyně 10/99

Cena: 5,- Kč

I tahle vozovka se již brzy dočká nového povrchu.

Z OBSAHU:

- Stav životního prostředí v okrese Kroměříž v roce 1998
- Malá soutěž pro pamětníky
- Policie ČR informuje
- Změny ve vylepování plakátů
- Městské kulturní středisko připravuje
- Konečné výsledky II. ligy žen - atletika
- Vzpomínka na konec září v roce 1938
- Co si můžeme přečíst v kronikách (Kostel a fara v Chropyni)
- Informace Svazu důchodců (Nabídka na vánoční a silvestrovské pobyty)
- Měli jsme hosty z Rakouska
- Důležité je dítě nikoliv známky na vysvědčení
- Nezaměstnanost v mikroregionech v okrese Kroměříž
- Výzva k úklidu našeho města
- Zkušební sčítání lidu, domů a bytů
- Klub českých turistů
- Chropynské počasí - srpen 1999
- Společenská kronika - srpen 1999

Nová vozovka a otazníky kolem ní

Pravděpodobně není občana našeho města, který by nezaregistroval výrazné stavební aktivity na silnici v prostoru křižovatky na Kojetín (na náměstí) a křižovatkou s vjezdem na sídliště. Provádí se zde úplná rekonstrukce vozovky, která bude v nejbližších dnech pokračovat další etapou na ulici Tovačovská. Přestavba obou úseků by měla být hotova asi do 15. října tohoto roku. Jako vždy při podobných akcích budí i tato zájem občanů a nese s sebou spoustu otázek. Rád bych touto cestou alespoň některé objasnil.

Investorem stavby je Správa a údržba silnic Kroměříž (SUS), nikoliv Město Chropyně. Stavbu provádí na základě výběrového řízení a.s. Silnice Brno. Řada dotazů je směřována k tomu, proč došlo k zúžení vozovky v místě jejího vyústění do křižovatky na náměstí. Důvody k tomuto opatření byly dva:

- popisovaná komunikace je silnicí III. třídy. Obecně platná norma stanoví šířku vozovky 7 m, projektant tedy vycházel z požadavků této normy. Je to zcela běžná šířka, plně dostačující provozu v této lokalitě. Obavy z toho, že si zde nevyhnu dva autobusy nebo nákladní auta, jsou neopodstatněné. Autobus včetně zrcátek potřebuje

pro průjezd 2,5 m, takže při vyhýbání dvou autobusů zůstává rezerva dvou metrů.

- druhý důvod je finanční. I ten se zdá být opodstatněný, zvláště v dnešní ekonomické situaci

Další dotazy se týkají způsobu napojení vjezdů k domům, případně na místní komunikace. Samozřejmě, že i těmito úpravami se v dodavatelské smlouvě počítá. Vjezdy k domům budou (některé již jsou) výškově i povrchově upraveny tak, aby umožňovaly bezpečný vjezd na vozovku. Nájezdy na místní komunikace budou rovněž plynule napojeny s povrchem silnice v délce asi dvou metrů. Výjimkou je nájezd směrem k sádkám, kde po dohodě s dodavatelskou firmou byl již povrch upraven až po dlážděnou cestu vedle Doleželového (asi v délce 10 m). Břeh u domu Kolářových bude zajištěn proti sesuvu, betonovou zídkou se zainstalovaným zábradlím.

Pokud již píšete na toto téma, chtěl bych občany informovat i o dalších předpokládaných aktivitách pro letošní rok v oblasti místních komunikací. V současné době se vedou jednání se SUS Kroměříž o možnosti položení nového koberce po celé délce, až k železničnímu přejezdu. Zdá se, že výsledek jednání bude pozitivní.

Již několik let se město zabývá záměrem rekonstrukce křižovatky ulic U Hejtmana, Ječmínkova, Tovačovská a Tyršova. V loňském roce byla připravena studie této křižovatky, která byla městským zastupitelstvem schválena. Využíváme tedy přítomnost stavební firmy rekonstruující výše uvedenou vozovku a po dokončení prací na ní přejdeme k rekonstrukci této křižovatky podle schválené studie. Mimoto bychom rádi nechali položit nové povrchy na několika úsecích místních komunikací. Jednalo by se o ulici Díly (mezi svobodárnou a Nádražní ul.), spojku ulic Moravská a Nádražní a drobnější úsek v ulici K. H. Máchy.

Pokud se podaří včas zrealizovat rekonstrukci úseků kanalizace, které jsou uloženy pod vozovkou, bude povrch ofrézován a položen nový povrch i na silnici přes Plešovec po Hrad. Na Hradě samotném se opravy zatím nedočkáme, ale nadále o ni budeme usilovat.

Zdá se, že ono pověstné „potěšení z jízdy po kočičích hlavách“ při průjezdu Chropyni bude s definitivní platností patřit minulosti.

František Hrabal
starosta města

Stav životního prostředí v okrese Kroměříž v roce 1998

Rozloha okresu: 799 km²

Počet obyvatel (k 31.12.1998): 108 731

Hustota obyvatelstva: 136,08 obyvatel / km²

VODA

Do dnešního dne se neustále řeší odstraňování povodňových škod, které vznikly při povodních v r. 1997 na tocích našeho okresu. Toky jsou pravidelně monitorovány jak po stránce technické, tak po stránce kvality vody.

Jakost vody v tocích je ovlivňována mnoha objektivními příčinami, které jsou spolu v souvislosti a v konečném efektu způsobují nepříznivý stav životního prostředí. Zemědělské využívání, hustota osídlení, průmysl jsou hlavní zdroje znečištění. Ekologické stavby ČOV a hospodářsko-technické úpravy pozemků jsou limitovány finančními prostředky. V některých případech však stačí zodpovědnost lidí samotných za stav a příčiny znečišťování. Je třeba zdůraznit nezbytnost systematického monitorování toků, ale i důraznější využívání jeho výsledků při aktivitách směřujících k ohrožení životního prostředí všeobecně.

Jakost podzemních vod se v několika posledních letech nemění. O pravidelnost monitoringu a jeho vyhodnocení se ze sítě vrtů stará ČHMÚ.

Z významných ekologických staveb byly uvedeny do trvalého provozu ČOV Trávník a Koryčany. Tyto stavby výrazně přispívají k čistotě vod v tocích Kotojedka a Kyjovka.

Byl dokončen vodovod Zaříčí I. a II. etapa.

Výroba a užití pitné vody:	1997	1998
Objem vyrobené pitné vody (mil. m ³)	7,6	7,1
Počet obyvatel zásobovaných vodou z veřejných vodovodů (tis. obyvatel)	93,97	94,25
Ztráty vody ve vodních sítích	20	18

PŮDA

V roce 1998 se snížila celková výměra okresu Kroměříž o 17 ha. Jedná se o důsledek akceptování výsledků scelení z roku 1948 v k.ú. Lišná (okr. Přerov) na úkor k.ú. Kostelec u Holešova (okr. Kroměříž). Scelení pozemků z roku 1948 v k.ú. Lišná zahrnovalo vyrovnání katastrální hranice s k.ú. Kostelec u Holešova, nebylo však zaneseno do operátu katastru nemovitostí, pouze v mapách jiných měřítek. V r. 1998 bylo toto scelení zahrnuto do zobrazení i soupisu katastru nemovitostí a došlo tak ke snížení celkové výměry okresu Kroměříž o 17 ha.

Úbytky zemědělské půdy byly souhlasu orgánu ZPF schváleny zejména pro zalesnění (cca 4 ha), pro stavby soukromého charakteru (RD, garáže, zahradní chatka apod.) a pro stavby pro drobné podnikání (řemeslnické dílny, sklady apod.). Některé tyto změny však nebyly ke konci sledovaného období zaregistrovány v katastru nemovitostí.

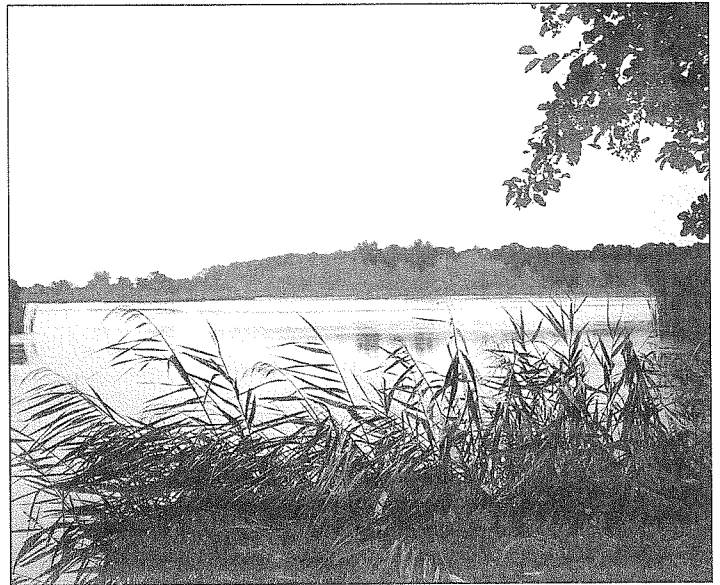
Kontaminace půdy rizikovými prvky je ve spolupráci s ÚKZÚZ Brno sledována, při zjištění vyššího obsahu některého těžkého kovu v půdě je záležitost konzultována s okresním hygienikem. Výsledky rozborů půdních vzorků byly celkem uspokojivé (pouze zvýšený obsah Zn, ojediněle Cd a Cr), v jednom případě bude provedeno řízení o zákazu pěstování plodin vstupujících do potravního řetězce. V ostatních případech (jedná se vždy o pozemky malé výměrou, využívané pro soukromou potřebu vlastníka) budou analyzovány kontrolní půdní a rostlinné vzorky.

PŘÍRODA

Okres Kroměříž představuje agoindustriální komplex s vysokým procentem negativních vlivů činnosti člověka na krajinu. Střední část území vyplňují zemědělsky využívané roviny Pomoraví s novější koncentrací průmyslu a osídlení, s několika zachovalými lokalitami lužních lesů. Jihozápad je tvořen pohořím Litenčické vrchy a Chřiby a severovýchodní část Hostýnskými vrchy. Tato pohoří, včetně přilehlých pahorkatin jsou součástí západních Karpat a jsou pokryta rozsáhlými, většinou přirozenými lesy.

Pro celý okres jsou zpracovány generely místních systémů ekologické stability, jejichž cílem je uchování a podpora rozvoje přirozeného genofondu krajiny.

Na ochranu přírodní, kulturní a historické charakteristiky byly okresním úřadem vyhlášeny 3 přírodní parky: Hostýnské vrchy, Chřiby, Záhlinické rybníky.

LESY

Lesy okresu Kroměříž lze členit do 4 oblastí :

- oblast středomoravských Karpat (Litenčická pahorkatina a Chřiby) s převahou dubu, buku a nepůvodního smrku
- oblast Hostýnsko-vsetínské vrchoviny, kde jsou zastoupeny hlavně nepůvodní smrk, dále dub, buk, borovice. Dříve velmi rozšířená jedle má dnes velmi omezený výskyt
- oblast Hornomoravského úvalu je dělicí linií mezi oběma výše uvedeními lesními oblastmi a je charakteristická listnatými a podmáčenými lužními lesy
- oblast Kelčické pahorkatiny zasahuje severovýchodní část okresu s většinou malými listnatými lesíky. Větší lesní komplex tvoří pouze Kostelecký les –Ochozy.

Zdravotní stav lesů na okrese Kroměříž je dobrý. Poškození lesů v důsledku imisí se projevuje na návětrné straně Hostýnských vrchů, kde trpí především smrk.

OVZDUŠÍ

Nejvýznamnějšími zdroji ovlivňujícími kvalitu ovzduší jsou v západní části okresu Technoplast a.s. Chropyně (organické polutanty), cukrovar Kojetín (místně příslušný do okresu Přerov) a ve východní části pak oba TONY (Holešov a Bystřice p. H.), ve kterých jsou v současné době prováděna opatření na splnění emisních limitů.

Realizace opatření snižování znečišťování ovzduší na významných zdrojích: Technoplast a.s. zahájil v loňském roce realizaci technologie rektifikace změkčovadel (dimethylformamid a ftalátová rozpouštědla), čímž se zamezí jejich úniku do ovzduší.

Koryna nábytek a.s. Koryčany provedla v r. 1998 rekonstrukci kotelny, která umožňuje spalovat odpad dřevotřískových desek vznikající při výrobě nábytku.

V listopadu r. 1998 zahájil TON a.s. Bystřice p. H. rekonstrukci svých kotelen (Bystřice p. H. a Holešov). Rekonstrukce spočívá v instalování technologie na aditované palivo, které bude spalováno ve stávajících kotlích. Realizací opatření bude dosaženo plnění emisních limitů.

HORNINOVÉ PROSTŘEDÍ

Okres Kroměříž lze označit z hlediska surovinových zásob za středně bohatý.

Na území okresu se nalézají ložiska těchto surovin:

- paliva: ropa, zemní plyn
- stavební suroviny: cihlářské hlíny, šterkopísky, lomový kámen
- nerudní suroviny: bentonit, rašelina, vápenec

Ložiska rudných surovin se na území okresu nevyskytují.

pokračování na str. 3

Stav životního prostředí v okrese Kroměříž v roce 1998

pokračování ze str. 2

ODPADY

Produkce a nakládání s odpadem v kt v r. 1998	O	N
Produkce odpadů celkem:	276,656	29,818
Úprava nebo využití:	166,774	29,818
Zneškodnění skládkováním:	94,735	-
Zneškodnění spalováním:	5,725	0,084

Vysvětlivky: O – ostatní odpad, N – nebezpečný odpad

Nakládání s odpadem: Jsou provozovány 3 technicky zabezpečené skládky odpadů, z nichž skládka Kroměříž – Vážany, provozovatel BIOPAS s.r.o. KM v r. 1999 ukončí provoz a bude zahájena její rekultivace. Zůstávají v provozu zabezpečené skládky Zdounky – Nětčice, provozovatel Depoz s.r.o. Zdounky a Bystřice p. H. – Cihelna III, provozovatel Svazek obcí. Dále jsou v provozu dvě skládky průmyslového odpadu: Věžky – Vlčí Dolý, provozovatel Aliachem a.s. Chropyně, Bystřice p. H. – Bártovec, provozovatel JMDZ a.s. Bystřice p. H. V r. 1998 byl ukončen provoz odkaliště teplárenského popílku na k.ú. Bělov a Nová Dědina, byla zahájena rekultivace skládky. Provoz zahájily dva podniky na rekultivaci stavební suti: Cihelna Žopy s.r.o. a RESTA Majetín s.r.o. – provoz Lutopecný.

Staré ekologické zátěže: Asi ze 160 uzavřených obecních skládek jsou z pohledu vlivu na životní prostředí nejvýznamnější:

- skládka TKO Podhradní Lhota
- Skládka TKO Holešov U Žop
- Skládka TKO Hulín – Padělky
- Skládka TKO Chropyně – Smeták

Ostatní obecní skládky případně průmyslové jsou sanovány a rekultivovány dle rozhodnutí Okresního úřadu Kroměříž o stanovení zvláštních podmínek a dle stávajících možností obcí.

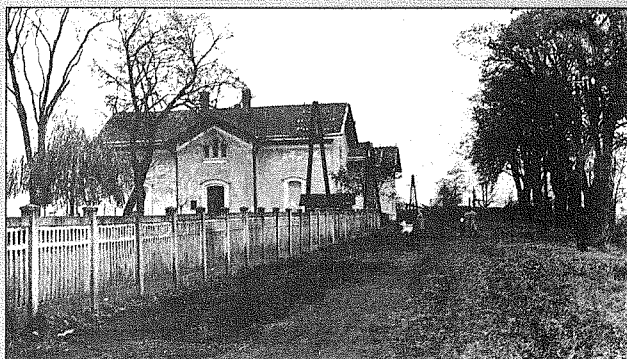
DOPRAVA

Koncem roku 1995, resp. r. 1996 byl uveden do provozu silniční obchvat města Kroměříže, ovšem problémy to nevyřešilo. Negativní vliv dopravy se projevuje především ve městech Kroměříži, Hulíně a Holešově.

Martina Adámková, referentka živ. prostředí

Malá soutěž pro pamětníky:

Kde stála nebo snad ještě stojí tato budova?

Rozluštění z minulého čísla:

„... na fotce je skupina mého mládí, skupina Diskant ve složení zpěv - Hyněk Dostál, varhany - Ruda Kalovský, saxofon - Kotek a p. Kytlica, trubka - Alois Navrátil. Hráli nám na odpoledních čajích a byla to zábava na úrovni. Myslím si, že tehdy nebyly po zábavě rozházené popelnice, rozbité výlohy a zničené dopravní značky.“ Takto nám odpovněl pan Vladimír Kutěj. Redakce mu blahopřeje a výhru si může uvést na MěÚ Chropyně.

Martina Kunčarová

Policie ČR informuje

V době od 7.30 hodin do 11.30 hodin dne 18. srpna odcizil doposud nezjištěný pachatel ze stojanu na kola před vchodem do domu č. 652 na ul. Moravská řádně uzamčené horské pánské jízdní kolo zn. DBV Fortion modré barvy, čímž vznikla jeho majitelce škoda ve výši 3 000,- Kč.

Dne 23. srpna byl zadokladován trestný čin maření úředního rozhodnutí v souběhu z trestným činem ohrožení pod vlivem návykových látek, kterého se dopustil jeden náš spoluobčan tím, že řídil své motorové vozidlo po předchozím požití alkoholu přesto, že již v dřívější době byl za řízení pod vlivem alkoholu postížen a byl mu vysloven zákaz řízení motorových vozidel.

V průběhu doby od 17. 00 hodin dne 10. září do 16.00 hodin dne 12. září rozbil doposud nezjištěný pachatel skleněnou výplň výkladní skříně u prodejny textilu na ul. Moravská a z vnitřního prostoru odcizil oděvní svršky a obuv. Majitel, vietnamský obchodník, byl takto poškozen o částku 12 553,- Kč krádeží a 5 000,- Kč poškozením výlohy.

Jak je zřejmé, bylo období od poloviny srpna do poloviny září na policejní události poměrně chudé. Nebudu rozvádět, co je asi příčinou tohoto stavu, ale zaměřím se na uvedené dva skutky

neznámých pachatelů. Kolo bylo odcizeno před vchodem do domu v průběhu dopoledne, tedy v době, kdy je všude značná frekvence lidí. Zámek kola nebyl nalezen a je tedy pravděpodobné, že jej pachatel odřezal a vzal s sebou i s kolem. Položme si otázku, zda taková manipulace se zámek a kolem proběhla skutečně beze svědků? Druhým případem je rozbitá a vykradená výloha v prodejně textilu vedle restaurace Mix. Jak bylo v průběhu šetření zjištěno, výloha byla již rozbitá 11. září ráno a zboží se ve výloze ještě nacházelo. Kolik desítek či stovek občanů prošlo kolem, ale Policií ČR nebo majitele na poškozenou výkladní skříně nikdo neupozornil. Pouze jeden občan, snad v návalu dobrého úmyslu, pozametal a uklidil střepy skla z chodníku, aby se snad někdo nepořezal. Policie byla o události informována až 12. srpna v dopoledních hodinách, kdy již ve výloze nezbylo nic a kolem byly poházené jenom prázdné věšáky. Závěr je tentýž jako v předcházejícím případě. Lidská lhostejnost a nevšímavost opět slabila úspěch a zapříčinila vznik další škody. Občané, zamyslete se. Možná jednou budete potřebovat od ostatních pomoc i vy!

Npor. Buček Jiří

Změny ve vylepování plakátů

Současný stav ve vylepování plakátů byl takový, že na šesti plakátovacích plochách v majetku města byl prováděn výlep převážně místních akcí a samoobsluhou (pořadatelé). Nabídka inzerovaných akcí byla malá a navíc docházelo k vzájemnému přelepování. Takovýto stav neprospíval ani pořadatelům, ani občanům města.

Proto Město Chropyně pověřilo výlepem plakátů na plakátovacích plochách v majetku města Informační kancelář v Kroměříži. Tato firma provádí tuto službu již téměř sedm let v Kroměříži a čtyři roky v Hulíně.

Výlep plakátů je prováděn na základě písemné objednávky předložené v Informační kanceláři. Sběr plakátů se provádí denně u této firmy na adrese:

Informační kancelář Kovářská 1, Kroměříž

Vylepování probíhá každé úterý a čtvrtek a provádí jej výhradně pracovník této kanceláře. Výlep smí být jen plakát, za který byl zaplacen poplatek a je označen razítkem.

Pověření Informační kanceláře vylepováním plakátů na plochách vymezených k tomuto účelu by mělo přispět k rozšíření nabídky kulturních, sportovních a jiných akcí, rovněž by mělo vést k vytvoření určitého řádu a k zamezení vzájemného přelepování a poškození plakátů. Věřím, že tyto změny povedou ke všestranné spokojenosti jak občanů města, tak i pořadatelů jednotlivých akcí.

Ing. Lenka Macháčková
vedoucí HSO

Městské kulturní středisko připravuje

Měsíc říjen je nabitý zajímavými programy.

1.10. – PETR JANDA – OLYMPIC – koncert ke 30. výročí založení skupiny. Začátek v 19.00 hod.

7.10. - u příležitosti životního jubilea Květy Fialové, která letos oslaví 70 let, bylo nastudováno představení Wolfganga Kolhaase a Rity Zimmerové

ŠTIKA K OBĚDU. REŽISÉREM komedie je Pavel Háša, o překlad a úpravu se postaral Ota Ornest. Příběh vypráví o aféře, která se udála roku 1838 na venkovském sídle tří obstarožních sester Heckenдорfových, které se rozhodly zbavit svého sluhu, který věděl a požadoval příliš mnoho. Také herecké obsazení je na vysoké úrovni. V roli sester se objeví Květa Fialová, Naďa Konvalinková a Libuše Švormová, Sluhu Rudolfa a holku pro všechno si zahraje Václav Postránecký, člen ND. Představení začíná v 19.30 a jste všichni srdečně zváni.

25.10. – dětské představení **KAMARÁDIVE ŠKOLCE**. Začátek v 9.00 hod.

27.10. – ROBERT KŘEŠTAN A DRUHÁ TRÁVA jejich tvorbou se prolínají jak prvky, country, bluegrassu, tak také jazzu a folklóru. Skupina je charakteristická dvěma znaky- na jedné straně autorskou a interpretační výjimečností a svéráznou osobou Roberta Křestana a na druhé straně neobyčejnou instrumentální a aranžérskou zdatností dalších členů kapely. Na koncertě uslyšíte průřez všemi vydanými alby, ale pochopitelně nejvíce z těch posledních. Robert Křestan je tiskem označován za českého Boba Dylena a Druhá tráva podle kritiků změnila cestu české country hudby. Přijďte si i vy poslechnout hudbu, která slaví úspěchy nejen v českých zemích. Začátek představení je v 19.30 hodin

29.10. – TUBLATANKA a REFLEXY – koncert a křtění nových desek. Začátek ve 20.00 hod.

Miroslav Horák, vedoucí MKS

Konečné výsledky II. ligy žen - atletika

1. AK MILO Olomouc	767,8 p.b.	73 hl.b.
2. Univerzita Olomouc	651	71
3. SK Prostějov	547	66
4. AAC Brno	403	60
5. ASK Blansko	222,5	49
6. TJ Frýdek Místek	198	43
7. Univerzita Brno	170,8	38
8. TJ Uherské Hradiště	164,5	35
9. TJ Valašské Meziříčí	176	33
10. AFK Kyjov	145,5	31
11. SK Přerov	136	26
12. TJ Chropyně	114	23
13. AK Kroměříž	110	20
14. Moravský Písek	83	16
15. Vinohrady Brno	13	3

Po úspěšném 3. kole NL žen v Olomouci.
Zleva nahoře: Medunová, Svobodníková, Ježová, Jež, Vojkůšková,
Buksová, Navrátilová, Daňková

V posledním kole soutěže se naše družstvo umístilo na 9. místě. Po celou sezónu byly boje o umístění v tabulce velmi vyrovnané. Vzhledem k tomu, že chropynské závodnice jsou hodně mladé, téměř v dorosteneckém věku, ani jejich počet není příliš velký, dali jsme si za cíl dosažení 12. místa. Tento cíl jsme splnili.

Na závěr bych chtěl poděkovat MěÚ Chropyně za jeho pomoc a podporu, která pro nás hodně znamená.

B. v.

Vzpomínka na konec září v roce 1938

Na konci druhého tisíciletí si naposledy připomínáme tragické události, které se odehrály v naší republice na konci září před 61 lety.

Přes všechno úsilí p. prezidenta Dr. Edvarda Beneše nebyla možná dohoda s fašistickým Německem vedeným Adolfem Hitlerem. Nechal si říkat Vůdce a chtěl obsadit celý svět. Pan prezident do poslední chvíle doufal ve slíbenou pomoc mocností, které se však nedočkal. Nebyly televizory a rádio měl jenom málokdo. Slovo mobilizace působilo jako rána z pušky. Přesto však všichni muži nadšeně a odhodlaně nastoupili ke svým útvarům, ne kvůli válce, ale aby bránili svou vlast před mnohem silnějším nepřítelem.

Proč mocností neřekly dřív důrazné NE!

My jsme doma za zatemněnými okny čekali, co se bude nadále dít. Přišel Mnichov, jednalo se o nás bez nás. 29. září jsme museli opustit pohraničí, a tak není divu, že Mnichov pro nás zůstává symbolem zrady. Následovala II. světová válka, ve které přišlo o život 55 miliónů lidí. Je smutné, že ještě dnes nebylo odškodněno všechno utrpení, které se v této době napáchalo.

Kéž by se lidstvo poučilo a v příštím tisíciletí začalo žít bez válek a vzájemného vyvražďování.

L. Zhánělová

Co si můžeme přečíst v kronikách

Kostel a fara v Chropyni

Chropynský kostel nese jméno sv. Jiljí Vždy na začátku měsíce září na den svátku tohoto světce připadnou tzv. hody. V našem městě se však tato tradice nezachovala a tak alespoň uveřejňujeme něco z historie kostela a místní fary.

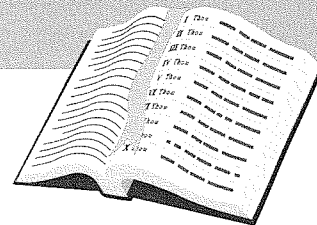
První písemná zmínka o Chropyni je z roku 1261, o tom jsme již psali, první zmínka o faře a kostele je však mnohem mladší, z počátku 15. století. F. V. Peřinka píše: „V Chropyni bývala fara asi již v nejstarších dobách, zřízena snad opaty cisterciánského kláštera Smilheim u Vizovic.“ Další pán Václav z Ludanic daroval chropynskému sboru zvon v roce 1530, kde byla tato legenda: Václav Rokytický z Ludanic – pán na Chropyni. Zvon byl umístěn ve středu městečka na dřevěné zvonici a vážil asi 4 q. Že skutečně existoval a sloužil, dokládá i fakt, že byl umístěn i v novém kostele až do roku 1900, kdy pukl a byl sňat z věže. Tehdejší farář P. J. Doležal jej nabídl Muzejnímu spolku v Brně, který za něj

dopisem z 16.1.1904 poděkoval a zároveň zaslal obnos 280 k.

Kostel sv. Jiljí je vystaven ve slohu barokním tzv. Josefským a měl původně dva oltáře, hlavní sv. Kříže, boční sv. Josefa. V roce 1890 přistavěna k východní straně kaple Panny Marie Lurdské. Délka kostela je 25 m, šířka 10 m a věž je vysoká 16 m. Za hlavním oltářem je portál, do něhož je zasazen obraz sv. Jiljí, malovaný akademickým malířem Adolfem Helerem z Kroměříže v roce 1912. Původně tam visel obraz téhož světce, pocházející z 18. století, který se nyní nachází na faře. Za oltářem, v rozích, jsou umístěny sochy sv. Mikuláše a sv. Prokopa. Ozdobou kostela je kazatelna a zejména mistrovsky vytvořená křtitelnice od neznámého autora, která zachycuje křest Ježíšův sv. Janem Křtitelem.

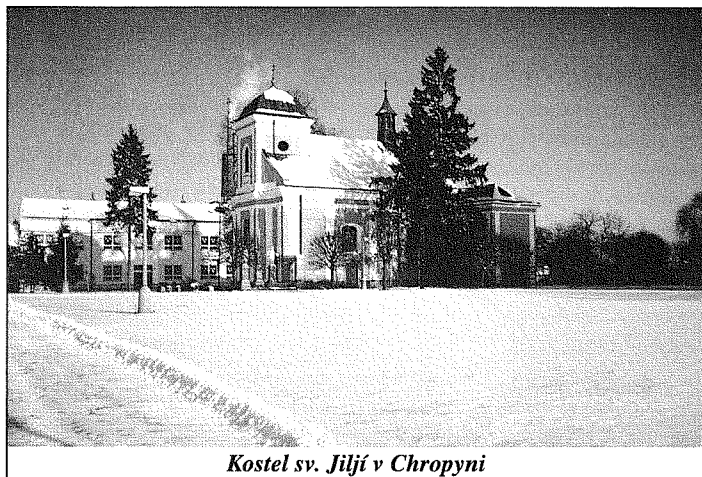
Na klenbě kostelní se původně nacházely stropní malby z konce 18. století, které vytvořil F. Přeček z Přerova. Jeden ze tří výjevů před-

stavoval vítání Panny Marie sv. Annou, druhý příchod betlémských pastýřů, kteří se přišli poklonit Ježíškovi a třetí znázorňoval Tři krále. V roce 1967 při přemalbě kostela bylo konstatováno Krajským střediskem památkové péče v Brně, že záchrana figurálních maleb je z technických důvodů nemožná. Proto bylo upuštěno od restaurování původních maleb a opravila se

pouze temperová malba, která se nacházela pod obrazy a byla v dobrém technickém stavu. Kostel sv. Jiljí byl zařazen do státního seznamu nemovitých kulturních památek.

Z kronik vybrala M. Kunčarová

Kostel sv. Jiljí v Chropyni

Informace Svazu důchodců

Výbor pro sociální politiku a zdravotnictví Poslanecké sněmovny parlamentu ČR (dále jen výbor) projednal pojistný plán Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR pro rok 1999. Hlavně v souvislosti s tímto jednáním byly také uveřejněny některé údaje související s činností resortu zdravotnictví.

Vzhledem k tomu, že problematika zdravotnictví je obzvláště významná pro naše starší spoluobčany, chceme vás seznámit s některými čísly z této oblasti. V současné době žije v ČR necelých 10,5 mil. zdravotních pojištěnců a z nich jsou asi 3/4 – 7,8 mil osob pojištěny u VZP. Z celkového počtu pojištěnců v ČR jsou asi 4,4 mil zaměstnanci, 890 tisíc osob samostatně výdělečně činné osoby a 125 tisíc osob bez zdanitelných příjmů. Pojištěnců, za které je plátcem pojistného stát, je podle předpokladu v roce 1999 5.850.000. Z nich je asi 2,5 mil dětí a 2,3 mil důchodců. VZP počítá pro rok 1999 se 7,8 mil pojištěnců a z toho 2,1 důchodců.

Ke konci roku 1998 existovalo v resortu zdravotnictví 216 nemocnic se 69 450 lůžky, z toho bylo 27 nemocnic s 21.234 lůžky přímo řízeno Ministerstvem zdravotnictví, 82 nemocnic bylo spravováno okresními úřady, 43 spravovala města nebo obce a 64 nemocnic s 6.469 lůžky bylo privátních. V těchto zařízeních pracovalo na konci minulého roku na plné úvazky 7.926 lékařů a 31.124 středních zdravotních pracovníků.

Pojištěnci VZP mají takovéto složení: 16,85% věk do 14 let, 61,65% pojištěnci ve věku 15-59 let a 21,50% jsou pojištěnci ve věku nad 60 let. V ambulanci zdravotní péči jsou předpokládáné, přepočtené výdaje na jednoho pojištěnce v průměru 4.236,- Kč za rok, ale u pojištěnců nad 60 let – 6.807,- Kč/rok. Předpokládaný celkový počet ošetrovacích dnů u pojištěnců ve věku nad 60 let je 7,355.970, což představuje přes 50% z celkového počtu ošetrovacích dnů. Na jednoho pojištěnce nad 60 let připadají v nemocniční péči za rok v průměru náklady přibližně třikrát tak veliké jako u pojištěnce ve věku 15-59 let a předpokládané roční hospitalizační náklady jsou u těchto starších pojištěnců 5.756,- Kč ve srovnání s 1.949,- Kč u pojištěnců do 59 let.

Výpis ze Zpravodaje SDČR

Nabídka na vánoční a silvestrovské pobyty

Místo	Termín	člen SDČR	nečlen
Kamenický Šenov - Tavba	20.12.-27.12.	1790,-	1830,-
Pomezní boudy - Družba	19.12.-26.12.	1940,-	1980,-
Sněžné u N. Města na Moravě	20.12.-27.12.	1950,-	2000,-
	27.12.-3.1.	2150,-	2200,-
Želiv - hotel Na Kocandě	21.12.-28.12.	1980,-	2020,-
Mariánské Lázně	21.12.-27.12.	2450,-	2500,-
	28.12.-3.1.	2950,-	3000,-
Karlovy Vary	22.12.-28.12.	2250,-	2300,-
	28.12.-3.1.	2250,-	2300,-
Jánské Lázně	19.12.-26.12.	2010,-	2060,-
Olešnice v Orlických horách	18.12.-25.12.	1880,-	1920,-
Benecko - Alfonska	18.12.-25.12.	1870,-	1920,-
Skokovy u Mnich. Hradiště	22.12.-28.12.	1800,-	1850,-
	28.12.-3.1.	1800,-	1850,-

Příhlášky a placení pobytů na ústředí Svazu důchodců ČR, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6. Informace v úterý a ve čtvrtek od 13,00 do 15,00 hod. tel: 02/20 398 126. Budete-li požadovat písemné informace, přiložte ke svým dopisům ofrankovanou obálku s vaší adresou k urychlení odpovědi.

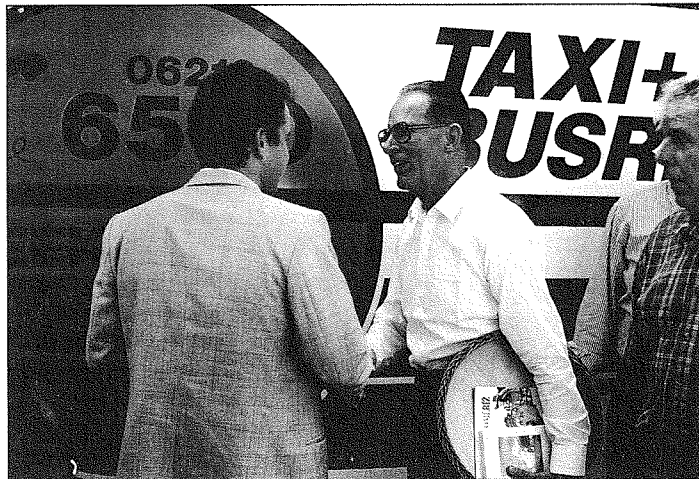
A. Bajgar za výbor SDČR

Měli jsme hosty z Rakouska

O víkendu 4. - 5. září přijela návštěva ze Seerkirchenu u Salzburgu. Ve 14.00 hodin zastavil u fary jejich autobus a po malém občerstvení jsme se s hosty vydali na malý výlet. Sv. Hostýn je okouzlení krásou přírody i místního kostela. Prošli jsme se opravenou Jurkovičovou křížovou cestou a po krátké pobožnosti a prohlídce baziliky jsme se museli vydat na zpáteční cestu. Moc se nám však nechtělo.

Čekala nás však výborná večere v kavárně Bianca, také přípravný program na večer. Ve 20.30 jsme se všichni sešli v Městském kulturním středisku, hrála nám cimbálová muzika Dubina. Chlapci pěkně zpívali, nálada byla výborná a tak není divu, že si i někteří zatancovali.

V neděli se konala česko-ně-

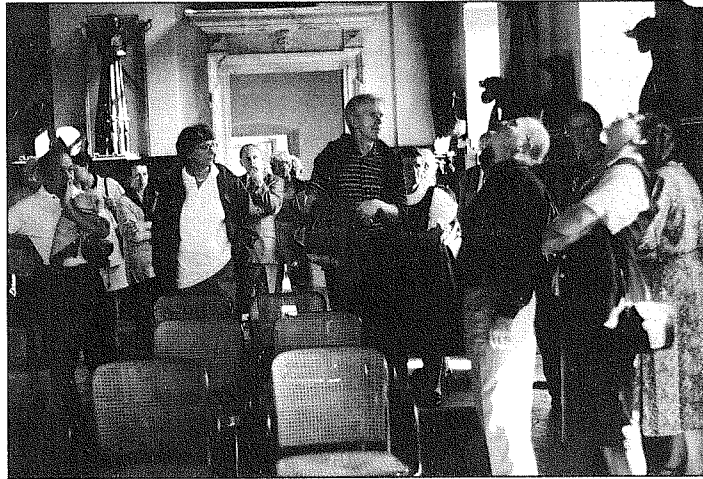

mecko-latinská bohoslužba, která byla velmi slavnostní, protože právě v tento den jsme si připomínali svátek sv. Jiljí, patrona kostela a zároveň i jeho posvěcení. Po mši

se naši přátelé měli možnost podívat na nový dům na Hrázkách, který byl postaven po povodních v roce 1997 a na jehož stavbu také nemalou částkou přispěli. Dokon-

ce si mohli prohlédnout i interiér. Paní Měrková byla tak hodná a pustila nás do svého útulného bytu. Na závěr nedělního programu byla připravena prohlídka chropynského zámku s odborným výkladem paní Sadykové. Oběd se konal v hostitelských rodinách, kde byli naši hosté také ubytováni.

Návštěva uběhla v přátelské atmosféře velmi rychle a příště jsme zase my k nim do Seerkirchenu. Přátelství mezi oběma farnostmi a později i městy trvá již několik let. Chropynští navštívili Seerkirchen již dvakrát a rakouští přátelé nám tyto návštěvy oplatili. Když se dozvěděli o povodni, která postihla v roce 1997 celou Moravu i naše město, uspořádali několik sbírek a velmi tím postiženým pomohli. M

Důležité je dítě nikoliv známky na vysvědčení

Skončily prázdniny a děti opět usedají do školních lavic. Musejí se opět podříditi jistému režimu školy, dodržovat pravidla, soustředit se a pracovat. Mnoho dospělých se domnívá, že tento přechod není pro děti nijak náročný, ale opak je pravdou. Proto jsme se rozhodli uveřejnit výtah z rozhovoru s pedagogem Ondřejem Hausenblasem, který má trochu jiný názor na školství.

Před necelým rokem uvedl pro Učitelství listy, že se ve školství zastavil čas, dnes uznává, že se přeci jen ledy hnuly.

Sami učitelé cítí, že se musí něco změnit. Děti škola netěší, nejsou v ní spokojeni. Dnešní děti jsou opravdu jiné, pomalu je možné říci, že každý ročník je odlišný. Ani se nám nezdálo, že by se tak rychle mohli naučit zacházet třeba

s Internetem, Jenže zároveň přibývá dětí, které mají problémy s učením, se čtením, psaním nebo i s chováním. Učitelé by dětem měli předávat jisté dovednosti, které jsou na celý život. Nesouvisí to se známkami na vysvědčení, je to spíše o dovednosti obracet problém z různých stran. Naučit se spolupracovat s ostatními, najít si svou roli v týmu a změnit ji, když je potřeba někomu pomoci.

Jak by se podle vás mělo změnit prostředí školy?

Dnes si lidé ve škole myslí, že pořádek spočívá v tom, že se ví, co se bude probírat, dokdy se to probeře a jaké za to budou známky. Ale pořádek může spočívat v tom, že budeme mít jistotu, že se nám nebude nikdo posmívat, že něco nevíme, nikdo nás nebude

ohrožovat a to nemám na mysli pouze šikanování. Dítě cítí ohrožení i v tom, že dostane určitý úkol a nemá pro něj vhodné podmínky pro jeho vypracování. Dále potřebuje vědět, podle čeho jej učitel bude hodnotit, protože to předem neřekl – i když si může myslet, že to všichni vědí.

V jednom rozhovoru jste uvedl, že známkování je jeden z největších zločinů, kterých se na dětech dopouštíte.

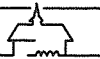
A trvám na tom. Málo lidí si ovšem uvědomuje, jak známky škodí. Co to vlastně znamená, že za nějakou práci dostanete trojku? Je to opravdu zpráva pro vás, jako žáka, co by se mělo změnit? Ne, to se dovíte až z vsuvek a vpisků učitele. Zámka většinou říká to, zda ve třídě patřím mezi výborné,

slabší nebo úplně slaboučké žáky. To ovšem vědět nepotřebuji. Já se potřebuji zlepšit a potřebuji říci jak. Je potřeba brát zřetel na to, o kolik jsem se dostal dopředu.

Děti, které jsou čím dál samostatnější, jsou podle učitelů také čím dál méně zvladatelné a agresivnější.

Kolik milionů se už rozházelo na plytké protidrogové kursy. Přitom by bylo mnohem lepší vrhnout peníze do toho, aby se ve školách dětem pomohlo být silnější osobnosti. Která nejenže odolá nabídce drog, ale hlavně bude umět zvládnout i situaci, kdy je člověku zoufale a neví si rady, kdy hledá nějaký útěk nebo útok. Protože to je chvíle, kdy leckterý člověk někam ujede.

Z tisku vybrala M. Kunčarová

Nezaměstnanost v mikroregionech v okrese Kroměříž

Region	míra nezaměstnanosti k 30.6.1999	Obce s nejvyšší mírou nezaměstnanosti (uvádíme obce s mírou nad průměr k 30.6.1999)			
Bystřicko	7,79	Osíčko	11,52	Rusava	9,74
Holešovsko	7,18	Pacetluky	13,59	Loukov	9,43
Hulínsko	10,12	Němčice	10,37	Bořenovice	10,00
Chropynsko	12,16	Hulín	10,20	Třebětice	9,24
Kroměřížsko	9,45	Záříč	17,42	Pravčice	9,22
Koryčansko	10,83	Chropyně	12,56	Kyselovice	10,12
Kvasicko	7,68	Kostelany	13,40	Břest	9,71
Morkovicko	11,30	Bezměrov	12,78	Jarohněvice	11,88
Zdounecko	10,33	Zlobice	12,26	Kroměříž	9,35
Okres	9,21	Chvalnov - Lísky	15,04	Věžky	10,29
		Koryčany	10,60	Střílky	10,47
		Uhřice	17,89	Morkovice - Slížany	10,68
		Počenice - Tetětice	12,81	Dřínov	10,00
		Pačlavice	12,70	Nítkovice	10,77
		Honětice	14,71	Zdounky	10,32
		Cetechovice	14,29	Kunkovice	10,26
		Troubky - Zdislavice	12,61	Roštín	9,80
		Hoštice	12,50	Zborovice	9,71
		Soběsuky	11,73		

Dle informací Úřadu práce v Kroměříži

Klub českých turistů

Klub českých turistů připomíná, že od založení odboru turistiky TJ Technoplast uplynulo v září již plných čtyřicet let. Během této doby uskutečnili turisté hodně výprav za krásami naší vlasti, řadu putovních táborů doma i v zahraničí, závodů turistické zdatnosti, dálkových pochodů a zájezdů. Privítali bychom, kdyby se svými vzpomínkami přispěli někteří jejich účastníci.

Článek o historii organizované turistiky v Chropyni uveřejníme v příštím čísle Zpravodaje.

Klub českých turistů vás zve na tradiční zájezd na turistický pochod SLOVÁCKÝMI VINOHRADY z Rohatce do Mutěnic, který se uskuteční v sobotu 9. října 1999. Trasy jsou dlouhé 17 a 25 km. Startovní platí dospělí 15,- Kč, děti do 15 let 5,- Kč. Odjezd autobusu je v 7.00 hodin z nám. Svobody, cena jízdného pro dospělého je 95,- Kč, pro děti do 15 let a členy KČT 60,- Kč. Přihlášky a jízdné přijímají: Paní Svatava Horáková a pan Antonín Pospíšil, Krátká ul. 429, Chropyně.

A. Pospíšil

Zkušební sčítání lidu, domů a bytů

Toto sčítání proběhne ve vybraných domácnostech a ubytovacích zařízeních v České republice ke dni 29. září 1999.

Ve většině zemí světa se na rozhraní nového tisíciletí uskuteční sčítání lidu, domů a bytů. Příslušné organizace OSN a Evropské unie vydaly pro tuto významnou celosvětovou akci jednotná metodická doporučení, kterými se bude řídit i sčítání lidu v České republice.

Toto sčítání proběhne podle nového zvláštního zákona o sčítání lidu, domů a bytů č. 158/99 Sb k 1. březnu 2001. V této době uplyne deset let od posledního sčítání.

Proto si myslím, že by bylo zajímavé podívat se na sčítání lidu, které proběhlo v roce 1921 a na jeho výsledky v našem městě, tehdejší městečku Chropyně.

Sčítání lidu z r. 1921:

Obyvaných domů bylo	337
Bytových stran	586
Přítomných osob	2 600
- z toho mužů	1 202
- žen	1 398

Podle národnostního složení bylo v Chropyni:

Čechů	2 562
Slováků	4
Rusínů	1
Němců	33

Velmi pestré bylo složení obyvatel podle náboženského vyznání:

Římských katolíků	2 429
Řeckokatolíků	1
Českoslov. církev	49

Československá c.	22
Evangeliků augšp. vyz.	23
Evangeliků helv. vyz.	3
Židů	5
Církev nov. Jeruzal.	1
Bez vyznání	67

Tehdejší tisk využil tohoto sčítání k politické, protirímské agitaci a dokazoval, že každý, kdo se v duchu rozešel s „Římem“, by měl vystoupit z církve. Ze zápisu v kronice z tohoto období čteme „... vášeň, která s opravdovým hnutím náboženským neměla nic společného, chtěla toto stanovisko také u nás v Chropyni uplatnit“.

Ve snaze získat občany Chropyně pro nově vzniklou Československou církev, jako projev národnostního cítění a zároveň projev vzdoru proti Římskokatolické církvi, 3. července 1921 konala Československá církev ponejprv v Chropyni bohoslužbu v jazyku národním u vchodu do měšťanské školy za veliké účasti zvědavců.

Vzdor velké agitaci nevykazuje únorové sčítání tolik odpadů od nás, ačkoliv protiklerikálního smýšlení je u nás v Chropyni až 75%, jak soudím z výsledků obecních voleb. Tolik kronikář města v r. 1921.

Myšlím si, že v roce 2001 bude zajímavé srovnávat údaje se sčítáním právě v roce 1921. A to nejen po stránce náboženské, ale také národnostního složení, počtu domů a bytů, ale hlavně v počtu obyvatel.

A. Kalabus

Výzva

Městská rada v Chropyni vyzývá občany k provedení

„Úklidu našeho města“,

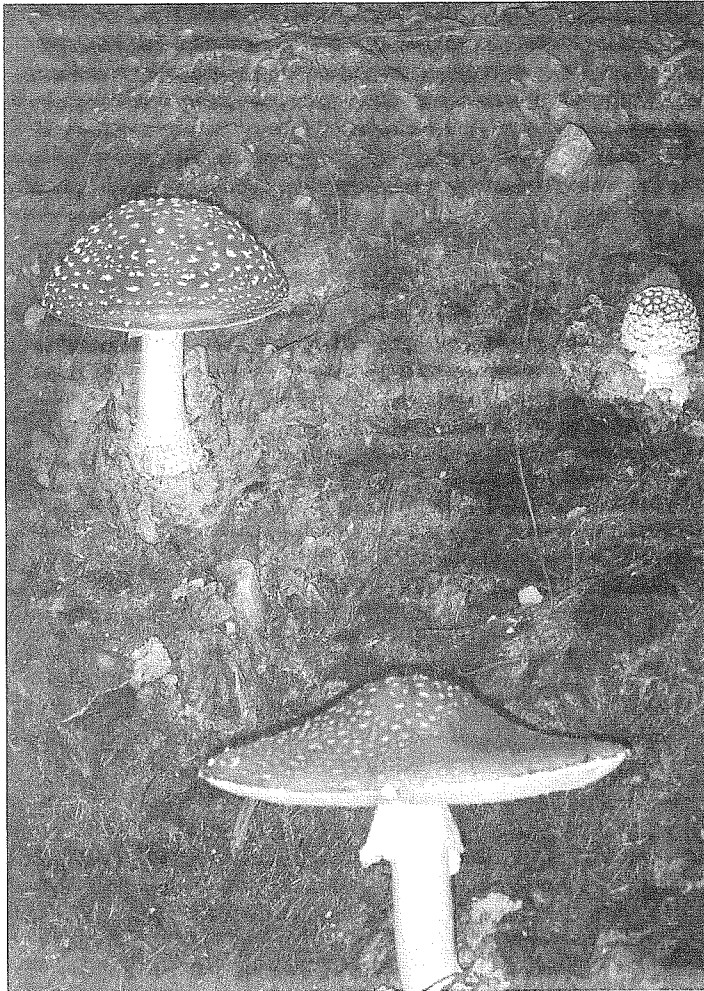
který proběhne 15. – 16. října 1999

Cílem akce je úklid okolí domů, parků, parkovišť
Odvoz odpadu zajistí Správa majetku města.
V případě nepříznivého počasí lze termín úklidu posunout.

Za Městskou radu
František Hrabal – starosta města

Chropynské počasí - srpen 1999

Takhle dokáže čarovat pouze příroda na podzim.

Srpen stejně jako předchozí měsíc patří k vrcholům léta. Loňský srpen dokonce předčil červenec, pokud šlo o průměrnou měsíční teplotu. Stal se tak nejteplejším měsícem v roce.

Z dlouhodobého pozorování je průměr teplot v srpnu 14°C, slunce svítí osm hodin denně, ale v devíti dnech, zase bráno v průměrech, se vyskytnou srážky. Ty mohou být doprovázeny i bouřkami a kroupami. Slunné dny však převládají, stejně tak jako noční hvězdná obloha.

Při pozorování srpnové noční oblohy jsme si mohli povšimnout padajících hvězd, a to nejvíce ve dnech 10. - 12. srpna. Lidová moudrost tento úkaz nazvala "Slzy sv. Vavřínce", který má svátek právě 10. srpna. V této době totiž naše Země každoročně probíhá dráhou komety SWIFT. Částice jejího meteorického prachu se rychlostí 220 000 km/hod. dostávají do husté atmosféry, kde hoří a vyvolávají dojem padajících hvězd.

Z místního pozorování v měsíci srpnu:

- průměrná minimální ranní teplota za měsíc byla 13,7°C
- průměrná maximální odpolední teplota činila 24,2°C
- nejstudenějším dnem byl 14. srpen s ranní teplotou 8°C a odpolední 25°C
- nejteplejším dnem byl 6. srpen s ranní teplotou 19°C a odpolední 31°C
- srážkově byl celý měsíc hodně pod dlouhodobým průměrem, zaznamenali jsme jen šest dní, kdy přšelo
- 11. srpna jsme mohli pozorovat zatmění slunce

Společenská kronika

srpen 1999

Jubilanti

70 let *Gabriel Martinák, ul. Krátká*
Milan Smékal, ul. Moravská
Jarmila Laidorfová, ul. Moravská
Ludmila Vyvečková, ul. Tovačovská

80 let *František Úlehla, Plešovec*
František Vožda, ul. Tyršova

82 let *Marie Knotková, ul. Tyršova*

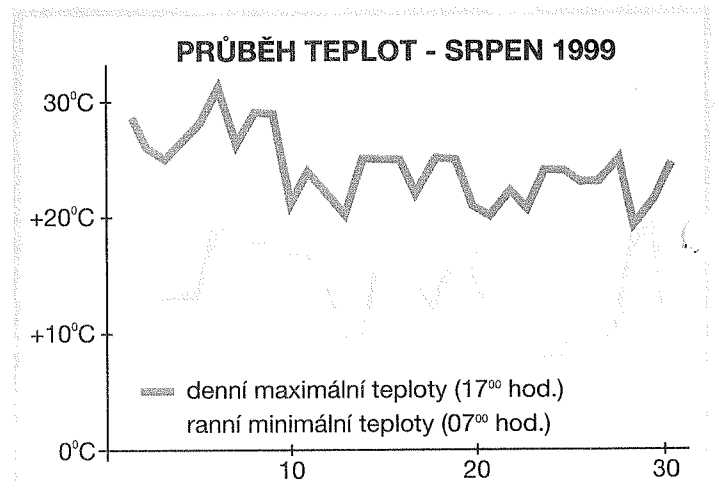
Poslední rozloučení

Josef Čáp, 62 let, ul. Moravská
Ludvík Šmudla, 75 let, ul. K. H. Máchy
Gerhard Slawik, 59 let, ul. Moravská

Uzavření manželství

Jaroslav Pavlík, Přerov – Pavla Kotýnková, Kojetín
Ing. Tomáš Bukový, Kroměříž – Lenka Slezáková, Chropyně

Kateřina Lučanová
matrikářka

Pranostiky na měsíc říjen:

4. říjen (František z Assisi) – Svatý František zahání lidi do chýšek.
14. říjen (Svatý Kalist) – Svatý Kalist ožlutí list.
15. říjen (Terezie) – Svatá Tereza zasazuje zimní okna.
16. říjen (Havel) – Jaký se den Havla ukazuje, taková se zima objevuje.
17. říjen (Hedvika) – Svatá Hedvika pole zamyká
18. říjen (Lukáš) – Na sv. Lukáše hojnost chleba i kaše.
28. říjen (Šimon a Juda) – Šimona a Judy – leze zima z půdy
 – Šimona a Judy – leze seno z půdy

Ing. O. Kment